

1980, 30. září – Sdělení VONS č. 205 „Přerušení trestu Otty Bednářové“ o usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 o přerušení výkonu trestu odnětí svobody Otty Bednářové odsouzené v říjnu 1979 Městským soudem v Praze v procesu se členy VONS pro trestný čin podvracení republiky k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.¹

Otta Bednářová, nar. 18. 6. 1927, signatářka Charty 77 a členka VONS, 23. 10. 1979 odsouzena Městským soudem v Praze podle § 98/1, 2 a, b ke třem rokům odnětí svobody, byla v pátek 26. září 1980 v odpoledních hodinách propuštěna z vězeňské nemocnice na Pankráci.

Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 4 za předsednictví JUDr. Petra Beneše bylo rozhodnuto podle § 325/1 tr. ř., že se Otta Bednářová přerušuje výkon trestu odnětí svobody „na potřebnou dobu vzhledem ke zdravotnímu stavu“. Otta Bednářová trpí chorobami jater, žlučníku a slinivky břišní a po 486 dnech vězení váží pouhých 45 kg, to znamená, že ztratila jednu třetinu své tělesné váhy.²

Případ Otty Bednářové vyvolal mezi jejími přáteli i v pokrokové světové veřejnosti velkou pozornost a četné projevy solidarity.³

Informace o Chartě 77, r. 3, 1980, č. 14, s. 5.

POZNÁMKY

¹ K případu Petra Uhla a spol. viz dále mimořádné sdělení VONS ze 30. 5. 1979, dokument č. 114, sdělení VONS č. 115, 118, 128, 129, 137, 141, 142, 143, 144, 153, 156, 158 a 376, dokumenty č. 116, 119, 129, 130, 138, 142, 143, 144, 145, 154, 157, 159 a 379, a dokumenty č. 1143, 1152, 1153, 1163 a 1164.

² Usnesení předsedy senátu Obvodního soudu pro Prahu 4 JUDr. Petra Beneše o přerušení výkonu trestu odnětí svobody O. Bednářové na dobu potřebnou k jejímu léčení je uloženo in: MS v Praze, soudní spis k případu Petra Uhla a spol. (spis. zn. 1 T 23/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. Rt 419/90.

Snahu o propuštění těžce nemocné Otky Bednářové z vězení vyvinula celá řada osob v Československu i v zahraničí. Její synové Jiří a Jan Bednářovi požádali 20. 5. 1980 ministra spravedlnosti ČSR Jana Němce, aby předložil prezidentu republiky návrh, jímž by se jejich matce prominul zbytek trestu odnětí svobody. Dopis je uložen in: MS v Praze, soudní spis k případu Petra Uhla a spol. (spis. zn. 1 T 23/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. Rt 419/90; též LP, Sb. VONS, inv. č. 310, sign. IV/41, kart. 52. Skupina občanů se 6. 7. 1980 obrátila na prezidenta republiky v souvislosti s jeho amnestií z 8. 5. 1980 pro nevléčitelně nemocné a upozornila ho na případ Bednářové. Petice obsahovala v příloze výňatky z její vězeňské korespondence. *Informace o Chartě 77*, r. 3, 1980, č. 11, s. 8–9. Miloš Rejchrt oznámil Českému ústřednímu výboru Československého červeného kříže své rozhodnutí darovat krev s cílem poukázat na případ Otky Bednářové. LP, Sb. VONS, inv. č. 310, sign. IV/40, kart. 52. Situace Otky Bednářové byla sledována i v zahraničí, věnovala se jí mj. Amnesty International, k tomu viz např. článek „CSSR: Otta Bednarova“ (v anglické i německé verzi) in: *Amnesty International Urgent Action*, 24. 7. 1980, uloženo in: LP, Sb. VONS, inv. č. 310, sign. IV/55, kart. 52; dále viz korespondenci mezi Janem Bednářem a Reginou Schröderovou ze západoněmecké sekce Amnesty International k případu Otky Bednářové, prohlášení Reginy Schröderové informující o věznění a zdravotním stavu O. Bednářové a obsahující výzvu k její podpoře a její dopis Bednářové s informací o kampani Amnesty International za její propuštění. LP, Sb. VONS, inv. č. 310, sign. IV/57, kart. 52. K pobytu Bednářové ve vězení viz např. sešité texty jejich dopisů matce a její dopisy synům Janu a Jiřímu Bednářovým. LP, Sb. VONS, inv. č. 310, sign. II/3 a 4, kart. 51.

³ Pod tlakem mezinárodní i domácí veřejnosti byl Václavu Havlovi, který se také potýkal s celou řadou zdravotních problémů, přerušen trest odnětí svobody na dobu nutnou k léčení rozhodnutím Městského soudu v Praze ze 7. 2. 1983. Zároveň byl převezen do Fakultní nemocnice Pod Petřínem, odkud byl propuštěn 4. 3. 1983 do domácího léčení. Viz usnesení předsedy senátu Městského soudu v Praze JUDr. Jana Rojta ze 7. 2. 1983 o přerušení výkonu trestu Václava Havla a zprávu ředitele Fakultní nemocnice Pod Petřínem MUDr. J. Kotase o léčení pacienta Václava Havla Městskému soudu v Praze ze 4. 3. 1983 uložené in: MS v Praze, soudní spis k případu Petra Uhla a spol. (spis. zn. 1 T 23/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. Rt 419/90.

Podle usnesení Městského soudu v Praze, přijatém při neveřejném zasedání 25. 9. 1985, se Otká Bednářová a Václav Havel stali účastníky amnestie prezidenta republiky z 8. 5. 1985. Bednářové byla prominuta část nevykonaného trestu odnětí svobody v délce jednoho roku a Havlovi zbytek nevykonaného trestu odnětí svobody, který byl kratší než jeden rok. Usnesením Městského soudu v Praze přijatém při neveřejném zasedání

26. 5. 1989 se Otká Bednářová stala účastníkem amnestie prezidenta republiky z 27. 10. 1988 a byl jí prominut celý zbytek trestu odnětí svobody. Tamtéž.

Václav Benda, Jiří Dienstbier a Petr Uhl byli z vězení propuštěni až po absolvování celého trestu: Dienstbier 29. 5. 1982, Benda 28. 5. 1983 a Uhl 28. 5. 1984. Viz hlášení z nápravně výchovných ústavů o změnách u odsouzených uložená in: tamtéž. K propuštění Petra Uhla z vězení viz sdělení VONS č. 376, dokument č. 379.

Ke kampani za propuštění Václava Havla i dalších vězňených členů VONS i k jejich vězňení je uložena dokumentace in: LP, Sb. VONS, inv. č. 310, kart. 51–53. Viz např. zprávy příbuzných odsouzených o situaci vězňených členů VONS z let 1980–1981. Publikovány byly dopisy Václava Havla manželce Olze Havlové z vazby a vězení, HAVEL, Václav: *Dopisy Olze*, Brno 1990; dopisy Jiřího Němce z vazby viz in: KRUMPHANZL, Robert: Zpráva o trestním řízení proti „Pražské desítce“ (k Dopisům z Ruzyně Jiřího Němce), *Revolver Revue*, 2001, č. 45, s. 339–347; též dopisy Václava Bendy viz in: BENDA, Václav – BENDOVIÁ Kamila: *Dopisy přes mříže*, Praha 2007; dále viz soubor dokumentů uspořádaný Ivanou Hyblerovou a Zuzanou Richterovou „Životní etapa (Portrét Jarmily Bělíkové)“ obsahující výtahy z dopisů J. Bělíkové z vězení a její životopis. LP, Sb. VONS, inv. č. 310, sign. IV/16, kart. 52. Výtahy z operativních svodek Správy Sboru nápravně výchovy týkajících se vězňených členů VONS byly publikovány in: BLAŽEK, Petr – BURSÍK, Tomáš: *Pražský proces 1979. Vyšetřování, soud a vězňení členů Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných*. Dokumenty, Praha 2010, s. 301–382.